

Oslo, den 2. november 2022

SAFO – INNSPILL STATSBUDDSJETTET 2023 – UTDANNINGS- OG FORSKNINGSKOMITEEN – Utdypende om «Veikart universelt utformet nærscole 2030»

SAFO viser til sitt innspill i høringen om statsbudsettet 2023. Et av representantenes spørsmål til våre innspill, var ønsket om mer utdypende informasjon om «Veikart universelt utformet nærscole 2030». I tilknytning til innspillet ba vi komiteen om følgende:

- Starter gjennomføringen av «Veikart universelt utformet grunnskole 2023», og setter av **400 millioner i øremerkede midler** som start til nødvendig oppgradering til universell utforming av fysiske omgivelser i grunnskolen.

Veikartet er en konkret plan som viser hvilke tiltak som må gjennomføres for at alle skoler skal være universelt utformet i 2030.

Veikartet ble lansert i Bufdir i 2017, på oppdrag fra BLD¹. Veikart er en metode der man formulerer en konkret målsetting, og deretter kartlegger de aktivitetene som må gjennomføres for å oppnå målet. «Veikart universelt utformet nærscole 2030» er delt i 11 tidsfaser mellom 2018 og 2020, hvor av fasen mellom 2018 og 2020 skulle benyttes til å etablere et veikart-prosjekt. Tiltakene i hver fase er gjenngitt i vedlegget.

Bakgrunnen for Veikartet var dokumentasjon av omfattende fysiske barrierer som stenger barn med funksjonsnedsettelse ute fra nærskolen og fellesskapet. Dette er diskriminering og brudd på barns rettigheter. Universell utforming sikrer inkludering og gode læringsbetingelser for alle elevene.

Manglende universell utforming av inntil 80 % av norske grunnskoler utgjør en barriere som stenger mange elever med funksjonsnedsettelse ute fra å være en del av nærskolen og oppvekstmiljøet i nærrområdene. Utestenging i oppveksten bidrar til ekskludering som voksen.

Utgangspunktet for planen var en ekstraordinær oppgradering til universell utforming i nærskolene, som skulle gjennomføres i perioden 2020-2030. Rent kostnadmessig var oppgraderingen beregnet til 2,2 mrd². Med en fordeling over 11 år, innebærer dette en øremerket avsetning på 200 millioner pr. år. Nå skriver vi 2022 uten av planen om universelt utformede grunnskoler «Veikart universelt utformet grunnskole 2030» er satt ut i livet.

---

¹ Veikart universelt utformet nærscole 2030: [Veikart universelt utformet nærscole 2030](#).

² Samfunnsøkonomisk analyse Oslo Economics for «Veikart universelt utformet nærscole»: [Samfunnsøkonomisk analyse av Veikartet](#).

Hvorfor akkurat 400 millioner?

Dersom anbefalingene i Veikartet hadde blitt satt i system fra 2020, ville utgangspunktet vært en øremerket bevilgning på 200 millioner hvert år frem til og med 2030. Nå skriver vi 2022, og vi har ennå ikke startet oppgraderingene. Fra og med statsbudsjettet 2023 vil vi være 600 millioner i manko for å få oppgradert våre nærskoler innen 2030.

SAFO har, sammen med flere andre organisasjoner av funksjonshemmede, vurdert følgene av et stramt statsbudsjett for 2023, og har nedskalert sitt krav fra 600 millioner til 400 millioner. Utgangspunktet vårt er at vi må starte et sted, og at 400 millioner kan gi en god start og et løft til universell utforming i nærskolene.

Organisasjonene av funksjonshemmede har i godt og vel 10 år har pekt på grunnskolene som et prioritert område for oppgradering til universell utforming. Vi håper vi at Stortinget i budsjettet for 2023 griper anledningen og foretar en viktig investering i inkludering i skolen.

VEDLEGG

2. Oppsummering av Bufdirs forslag til tiltak

Under følger en oversikt over Bufdirs foreslåtte tiltak som sammen danner veikartet.

2018–2020: Etablere veikartprosjekt

- Departementet etablerer et veikartprosjekt for å følge anbefalingene fra veikartrapporten

2020: Bevilge midler

- Regjeringen bevilger midler til oppgradering og rehabilitering av skoler, slik at arbeidet prioriteres. Dette gjøres som tilskudd eller gjennom en rentekompensasjonsordning.

2020: Forskriftsfeste sluttdato for oppgradering

- Regjeringen bør sette en frist for oppgradering av alle skolebygg gjennom PBL §31-4

2020: Utvide veiledningstjenesten

- Oppgavene til den eksisterende veiledningstjenesten Fysisk læringsmiljø utvides til også å omfatte veiledning om universell utforming av skolebygg;

2020: Utpeke koordineringsansvar for veikartet

- Bufdir får ansvar for å koordinere og følge opp veikartet

2020: Igangsette kartlegging

- Kommunene starter kartlegging av sine skolebygg

2022: Delmål: Alle skoler ferdig kartlagt

- Kommunene har kartlagt sine skoler, har fått oversikt over kostnader, og utarbeidet prioritert plan for rehabilitering, bygg og oppgradering;

2022–2030: Gjennomføre kontinuerlige aktiviteter

- Kommunene krever uavhengig kontroll av universell utforming av prosjektering av skolebygg
- Koordineringsenheten gjennomfører målinger underveis og slik følger progresjonen
- Koordineringsenhet/veiledningstjenesten avholder årlige erfaringskonferanse

2023: Igangsette rehabilitering og utbedringer

- Kommunene starter rehabilitering og utbedringer av sine skolebygg

2025: Delmål: Halvparten av skolene er ferdigstilt

- Kommunene har utbedret og rehabilitert halvparten av sine skoler med henhold til universell utforming

2030: Måloppnåelse: En universelt utformet nærskole

- Alle grunnskoler er universelt utformet, og alle barn kan gå på sin nærskole
-

